Vicent Ferrer Guzmàn

De com es celebraven els batejos, les primeres comunions i els casaments fa cinquanta anys

En aquells temps els convits i les celebracions familiars es solien fer a les cases, perquè era el més adequat per a les economies familiars i perquè normalment el nombre de convidats no passava dels 50-70 persones (la família i alguns amics o veïns del voltant més pròxim). Pràcticament tot, des de les ensalades fins a les postres i des de la paella fins als pastissos es preparaven a casa, per a la qual cosa des de molt temps abans es procurava criar al corral de cada casa el millor conill, el millor pollastre o si es podia, el millor corderet per tal de quedar el millor possible amb els convidats.

El «menú» per a bodes i primeres comunions era generalment: un primer plat de sopa de núvia, el segon un bon plat de paella, i el tercer un guisat de conill o pollastre amb mandonguilles. Sembla que este dinar era un punt massa carregat, però hem de tindre en compte que en aquell temps no tots menjaven carn o pernil i per això es menjava eixe dia d'una forma realment extraordinària. No faltaven per acabar els dolços a base de coques fines, rollets ronyosos, magdalenes, sospirs etc. i també el costum era prendre després del cafè una copeta d'anís o de mistela.

Les dones de la família es posaven mans a la feina dos o tres dies abans per a preparar els dolços, la paella, o posar a punt la sopa de núvia. Tot es feia entre tots, amb pocs mitjans, amb molt d'esforç i molta il·lusió i per fi el dia de la festa es parava taula en casa o, si calia s'allargava la taula fins al corral, puix tingam en compte que estem parlant d'un temps on eren habituals les cases de planta baixa, o planta baixa i un primer pis, i quasi totes disposaven d'un pati interior per a poder tindre uns animalets i tot allò que calia per a criar-los.

Tot eixe treball manual de preparació del convit ja era part de la celebració i era motiu de reunió i d'unió entre les famílies perquè els convidats, o una part important d'ells –sobre tot les dones- no feien allò d'arribar i posar-se a taula, sinò que abans havien pres part molt activa en la preparació del convit.

Els regals, d'acord amb les possibilitats de cada família i dels temps que corrien, eren coses senzilles i útils per a la persona que es casava o prenia la comunió o també coses per a la casa. Però en general eren regals modestos que s'esposaven el dia d'abans de la celebració i veïns i familiars anaven a veure'ls. Recorde que quan érem xicuelos anàvem en grup a veure totes les cases on sabíem que hi havia un combregador i preguntàvem: «Ací ho ensenyen?»

El mateix dia de la Primera Comunió el combregador anava a casa d'algun familiar que no podia assistir al convit a portar-li l'estampeta del recordatori i també anava al veïns més pròxims, els besava la mà als majors i els donava l'estampeta. Els veïns i familiars solien correspondre fent un donatiu que la combregadora guardava en una borseta de tela que portava i els combregadors en les butxaques del pantaló. Moltes vegades el primer pantaló de camal llarg que es posaven.

El dia següent del convit era el dia de «la tornà» que consistia en retrobar-se alguns familiars i coneguts en la casa on s'havia celebrat el convit per tal d'ajudar a la neteja de l'escurà i de la casa, retornar coses que s'havien llogat i també per acabar amb el menjar que normalment sobrava del dia d'abans. És a dir que si fem un repàs trobarem que la festa s'allargava i com es solia dir durava: «la vespra, el dia i l'endemà».

La celebració del bateig era normalment més senzilla: Si es feia dinar el nombre de convidats era més reduït i el «menú» sols un primer plat i un segon amb la fruita i els dolços, però era més corrent el bateig per la vesprada i era a base d'un entrepà, begudes, dolços i xocolata, que era el plat preferit de la gent menuda.

Tot açò anà canviant en les dècades dels 60 i 70 per l'inici de l'edificació de pisos, molts d'ells de nova construcció i altres amb la transformació de l'antiga casa d'una planta baixa i d'entrada de carro en el nou model de vivenda de planta baixa i una o dues altures. En la mesura que el camp i el treball agrícola perdia pes i en guanyava l'indústria i els servicis, anaven canviant els habita-

«No estan tots els que són, però tots els que estan son família»
El dia 6 de Juny de 1954, es varen reunir la família dels *Pastorets* d'Alaquàs amb la família dels *Aleixets* d'Aldaia per celebrar la Primera Comunió de Josep Ferrer Guzmán. En la foto tenim: La iaia Concepció Ros Medina i els seus germans Jesús i Maria; la iaia Maria Forment Ros, el seu germà Hilario i la tia Teresa Beta Ferrer; Francisco Ferrer Forment, la seua dona Teresa Peiró i els seus fills Teresa, Paco, Vicent i Maria; Jesús Ferrer Forment, la seua dona Conxeta Guzmán i els seus fills Jesús, Vicent, Josep i Maria; Estanislao Ferrer Forment i la seua dona Pepita Anglés; a Fernando Guzmán Ros, la seua dona Salvadoreta Guasp i els seu fill Fernando; Isabel Ferrer López; Maria Guzmán Ros i el seu marit Jaime Miquel; Dolores Guzmán Ros i el seu marit Paco Donderis.

cles. Este tipus de vivenda familiar de planta baixa i una o dues altures, està plena d'eixamples en algunes zones de la nostra població. Hi va haver durant eixes dues dècades, una espècie de furor per a tindre tots un pis, que era un moda perquè donava prestigi social i en realitat reunia millors condicions que les cases velles, construïdes als primers anys del segle XX o fins i tot molt abans.

Paral·lelament al desenvolupament econòmic i urbanístic anaren canviant les formes de celebrar a les cases, els casaments, els batejos i les primeres comunions i s'instal·là un nou model de convit familiar: es llogava una planta

baixa amb els corresponents elements, com ara taules, cadires, coberts, etc. i hi es portava el menjar prèviament preparat i es feia el convit. Hi va haver algunes persones que tenien el seu local dedicar a este negoci i que a més de llogar el local, en ocasions, també llogaven els elements necessaris per a fer el convit.

D'este segon model que acabem de contar hem passat en una tercera fase a anar directament al restaurant, -en alguns casos un parell d'anys abans- per a contractar el convit. Això es el més pràctic, contractes, pagues i s'ha acabat. Hem guanyat en comoditat, però hem perdut una part important de la celebració, que suposava el esforç comunitari amb la família i amb els amics.

En quant al desenvolupament urbanístic, es curiós observar com des de fa alguns anys hem tornat a valorar les cases de planta baixa, les poques que queden son un atractiu molt buscat i si pot ser amb corral millor.